

NME De Klyster, edukaasje
Natuur en Duorsumens
Nûmer 04

30 april 2026

Klyster nijsbrief

Beste nieuwsbrieflezer,

Uit onderzoek van onze landelijke zusterorganisatie IVN komt naar voren dat driekwart van de ouders het belangrijk vindt dat hun kinderen veel over de natuur leren, en dat de helft natuuronderwijs zelfs net zo belangrijk vindt als taal en rekenen.

De Klyster is het NME-centrum van Dantumadiel en Noardeast-Fryslân en staat voor een Groen, Gezond en Duurzaam noordoost Friesland. Ons NME-aanbod is hierop gericht. Dat past dus bij de wensen van ouders en de behoefte aan ondersteuning van scholen, maar ook bij de gemeentelijke ambities/opgaven op het gebied van circulariteit, klimaat, leefomgeving, gezondheid, biodiversiteit en natuur.

Samenwerken en burgerschap zijn de sleutelwoorden op weg naar een duurzame samenleving. De Klyster draagt graag haar steentje bij!

Ut namme fan it team, Marjolein Staal

Week van de Schooltuin, 18 - 22 mei

Deze week is voor alle scholen met én zonder schooltuin, schooltuinondersteuners en gemeenten die schooltuinen mogelijk maken. We vieren hoe leuk en belangrijk schooltuinieren is en inspireren anderen om ook aan de slag te gaan in de schooltuin, want schooltuinieren is een feestje!

Onder het motto **Gezond begint in de Grond** zijn er deze week digilessen, lesmaterialen, een wroetchallenge en nog veel meer.

Anmelden: klik [hier](#) en ontvang alle info in je mailbox.

IVN DIGI LES Gezond begint in de grond 20 mei

IVN geeft woensdag 20 mei a.s. een **digitale gastles gezond begint in de grond**. De gastles (live) is voor groep 5/6 voor alle basisscholen in Nederland en gaat over de gezonde bodem met in de hoofdrol: de worm.

Doet jouw klas mee? Meld je zsm aan voor deze inspirerende les, via [deze link](#). Een week van tevoren ontvangen je een mail met noodzakelijke informatie.

Gastles Bord vol Natuur

Dizze aktive gastles giet oer sûn en ferantwurd ite. Hoe groeit ús iten, en wêr? Welke woartels, siedden, pitten, stâlen en grienten lizze yn de winkel en wat fynsto lekker?

Dyn learlingen wurde útdaagd om nei te tinken oer hoe't it iten úteinlik op it board komt.

In superleuke gastles fan De Klyster, wêr û.o. preaun en siede wurdt en dêr't alle sintugen brûkt wurde!

Gastles boeke? Jou dy [hijre](#) op.

Klyster trakteert op TROEP

Foto's Sieta Stel fotografie

Na de zomervakantie heeft De Klyster een verrassing in petto voor alle basisscholen..... de **voorstelling Troep** van HymHamp theater.

Tijdens de voorstelling wordt aardig wat troep gemaakt. Maar vuilnismannen Johan en Johan zorgen ervoor dat alles er weer spik en span uitziet en alle troep netjes opgeruimd wordt. Ze krijgen hulp van meneer van der Laan en buurvrouw Trees. Waarom is meneer van der Laan altijd zo boos en chagrijnig? Is hij wel helemaal fit? Misschien moet hij de rommel in zijn hoofd eens wat beter opruimen, net zoals Johan en Johan dat doen. Dan wordt niet alleen de wereld een beetje beter, maar ook meneer van der Laan én de straat met onze troep!

Troep komt op school en is geschikt voor alle groepen. **Belangstelling? Eline stuurt jullie nadere info en belt nog voor de zomervakantie!**

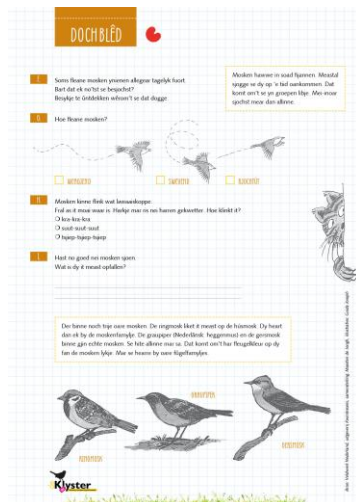
Bêd en Brochje foar Bijen

Op 20 april hat klystergids Peer Zaal mei groep 7 en 8 fan CBS De Gearing út Ie, in Bêd en Brochje foar bijen timmere en ynrjochte yn de boarterstún fan Ie. De learlingen fûnen it super leuk om te helpen en sa in bydrage te leverjen oan it bioferskaat.

Se makken ek siedbommen, sadat de ynsekten ek te iten hawwe. Yn it parseberjocht is mear te lêzen. Klik [hjiirre](#).

Dochblêd

By dizze nijsbrief krije jim wer in dochblêd. Dizze kear oer mosken. Kinst de platen útdraaie foar dyn learlingen.

DOCHBLÊD

MOSKEN

IT WAAR HJOED:

DE DATUM:

In mosk sjochst noait allinne. Mosken trekke yn groepkes mei-inoar op. Sjochst se foaral wêr't huzen binne. Dêrom hite se ek húsmosken. Se binne sa gewoan dat eins gjinien op se let. Mar do dizze kear wol! Want mosken binne moai en aardich.

WAT HAST NEDICH?

- Underlisplaat
- ilestykje
- Potlead
- Wat fynsnijde bôle

A. Gean nei in plak dêr'tst faak mosken sjochst. Strui dêr wat foer. Sykje dêrnei in plak dêr't de mosken dy net goed sjogge, sadatst se rêstich besjen kinst.

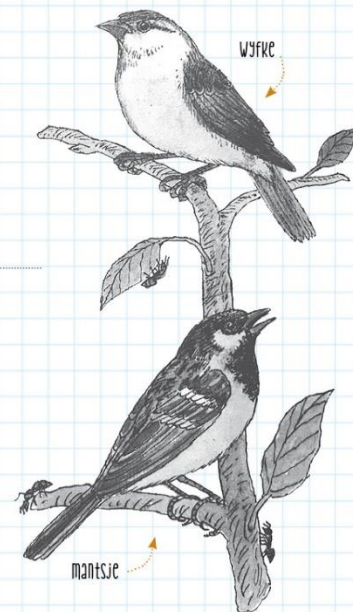
B. Komme der al mosken op it foer ôf? Sjoch dan wat se dogge.
Meitsje de goede rûntsjes swart.

- De mosken
- ite it foer fuortendaliks op
  - nimme it foer mei nei in oar plakje
  - jeie inoar fuort
  - ite gewoan mei-inoar it iten op

C. Miskien komme der ek oare fûgels op it foer ôf. Wat bart der dan?

D. Der is hiel wat ferskil tusken in mantsjes- en in wyfkesmosk.
Sjoch mar nei de tekeningen hjirneist.
Werkenst no de mantsjes en wyfkes op dyn fûgelplak?

E. Besjoch in mantsjesmosk. Streekje de ferkearde antwurden troch.
In mantsje hat in GRÏIS / WYT / BRÛN petsje op.
Op syn kiel sjoch ik in WYT / BRÛN / SWART plak.
Syn nekke is GRÏIS / BRÛN / SWART.

Tip: mei dit dochblêd kinne jim Frysk en Natuer kombinearje.

Tot de volgende nieuwsbrief!

COLOFON

De Klyster is het intergemeentelijk NME-centrum voor natuur en duurzaamheidseducatie voor het basisonderwijs in Noardeast-Fryslân en Dantumadiel

Doniaweg 95b, 9104 GK Damwâld, Algemeen nummer De Klyster 06 44 08 50 63
info@klyster.nl - www.klyster.nl

Teamleider: Marjolein Staal, **NME-coördinator:** Eline van den Nieuwenhof, **Natuurfoto's:** klysterfotograaf Sjanne Pol, Hans Menninga, Piet Douma, IVN, klysterarchief en vrijwilligers, Foto's voorstelling Troep: Sieta Stel Fotografie

Vrijwilligers 2026

Betty Kooistra, Tineke Feenstra, Jurjen Bylsma, Annemarie van der Molen, Olga Baggelaar, Bianca van Tielen, Jan Rietberg, Hilda Buursma, Bertus Volbeda, Hessie Rozenberg, Wytze Postma, Arie Hagedoorn, Pieter Reitsma, Sjanne Pol, Tonia Henstra- Ernst, Erik Lei, Geert Dijkstra

Projectmedewerkers 2026

Jan Tiede Bouma, Xantha Doevendans, Mirja Brandorff, Peer Zaal, Joanneke Romkema, Yvonne de Beer, Geertruida van Assen, Sterre Streefkerk, Cedy Broos

Samenwerkingspartners 2026

IVN natuureducatie, Verenging Gemeenten voor Duurzame Ontwikkelingen GDO, It Fryske Gea, Landschapsbeheer Friesland, Staatsbosbeheer, Om de Dobben, DikGroen, PKV Frisia, Vereniging Noardlike Fryske Wâlden, NDE Pingo & Pet, NME De Naturij, NME Groen Doen, Natuurmuseum Friesland, Museum 't Fiskershúske, Stichting 't Landje Dokkum, NP Lauwersland, JOGG Sûn op eigen Grûn Dantumadiel (SANG-partner), Samen Actief naar Gezondheid Noardeast-Fryslân (SANG-partner), Jong Leren Eten, Alliantie Schooltuinen, Harstastate, Schierstins, Jordan v.d. Maas, Stichting de Beweging, Hymphamp theater

Bestuur Freonen fan De Klyster

Bertus Mulder, Durk Holwerda, Oege Jan Leegstra, Sippy Tigchelaar, Thom Feddema

Comité van aanbeveling

Syb van der Ploeg, Nynke Rixt Jukema, Sippy Tigchelaar, Henk Kroes, Theunis Piersma

Ambtenaren gemeenten

Bauke Zwaagstra Noardeast-Fryslân en Wim Osinga Dantumadiel

Portefeuillehouders

Wethouder Hanneke Jouta Noardeast-Fryslân en wethouder Wiebe Strikwerda Dantumadiel

Geen nieuwsbrief meer ontvangen? Mail uw naam en mailadres naar info@klyster.nl.